

[A. Lyngø.]

svært at bygge hus til pensionsalderen, og der er, som alle ved, ingen huse at leje i Grønland; man skal selv bygge. Tjenestemanden kan som andre i Grønland få boligstøtte, således at hans husleje bliver omtrent den samme som hernede. Men han får ikke egentlig ejerret. Jeg tror, at man under beregning og fastsættelse af lønreduktionen burde tage hensyn til dette forhold.

Jeg er indforstået med, at den nuværende ordning med permissionen forsvinder og erstattes af en, der er mere praktisk. Jeg vil indtrængende ønske, at de i Grønland bofaste tjenestemænd ikke helt berøves muligheden for fornyelsesrejser til Danmark, navnlig efter en årrækkes ensomhed deroppe. Sådanne ophold i Danmark har efter erfaringerne gavnet arbejdet deroppe og er også værdifulde for kontaktens skyld. De burde derfor opretholdes, måske i modificeret form, sammen med de frirejser, der hører til dem.

Udrustningshjælpen forbeholdes efter lovforslaget de udsendte. Der er ingen grund til at have en særregel her for de udsendte, fordi alle unge, der rejser til Grønland efter endt uddannelse i Danmark, trænger til en håndsrækning til ekvipering med varme, ret dyre klæder.

Så er der andre smårettigheder, tjenestemændene deroppe har haft som følge af de specielle primitive forhold: karl til vandhenting, tømning af kloset, gratis kulopbæring o. s. v. De burde opretholdes for alle tjenestemænd i Grønland, indtil det offentlige er i stand til at indføre mere moderne bekvemmeligheder.

Det samme gælder opdragelsestilskuddet, som nu forbeholdes de udsendte. Så længe vi er bagud med skoler i Grønland, burde staten yde opdragelsestilskud til dem, der med stor bekostning holder deres børn til undervisning hernede. Jeg forstår tankegangen i lovforslaget, men på grund af de særlige forhold i den yderste landsdel må befolkningen have en håndsrækning, ikke mindst hvad børnenes og de unges undervisning angår.

I § 161 i normeringslovforslaget vedrørende Grønlandstjenesten står der, at „ministeren for Grønland fastsætter de nærmere regler for, i hvilket omfang en

tjenestemand i Grønland eller hans husholdning kan påbegynde forretning eller erhvervsvirksomhed. . . .“

Jeg tror, at § 44 i lovforslaget om lønninger og pensioner til tjenestemændene er tilstrækkelig betryggende, således at vi ikke behøver at have en særregel her.

Vedrørende de enkelte lønklasser bemærkes, at lovforslagene har været noget af en skuffelse for de grønlandske tjenestemænd, som ikke har fuldt den samme uddannelse som deres kolleger i tilsvarende institutioner hernede, men ellers anses for fuldt ud kvalificerede til at arbejde under samme ansvar, selv om lovforslagene altså indeholder forbedringer på enkelte punkter. Jeg ved, at for lærernes vedkommende har den grønlandske tjenestemandsforening allerede indsendt ændringsforslag, som hermed anbefales. Det samme gælder kontorassistenter, tolke, præster o. lign. Fra grønlandsk side mener man, at når de udfører ganske det samme arbejde, burde de også have samme aflønning som deres kolleger i Danmark, eller at forskellen bør være meget lille. Det må hilses med glæde, at lærerne, altså de udsendte, skal aflønnes efter loven for folkeskolens lærere hernede. Derved skabes der mulighed for at binde lærerne, eventuelt på livstid, hvilket skaber stabilitet i arbejdet i skolerne. Men hvorfor skal skoledirektøren for Grønland fortsat aflønnes som amtskolekonsulenter hernede, når alle andre udsendte får nøjagtig den samme løn som hernede? Han skal naturligvis have det samme som skoledirektøren her, ellers går det ud over den kvalificerede ledelse af skolevæsenet i Grønland. Det samme gælder provsten for Grønland; han bør have det samme som skoledirektøren.

Det vigtigste spørgsmål, der af de fleste i Grønland omfattes med åndeløs spænding i forbindelse med lønningslovene, er de grønlandske bestillingsmænds skæbne. Gruppen er statsansat og pensionsberettiget. De er en slags tjenestemænd, selv om de hidtil ikke er faldet ind under tjenestemandsløven; deres stilling ligner de ufaglærte arbejders, håndværkernes og andre bestillingsmandslignende tjenestemænds, som nu omfattes af tjenestemandsløven hernede. Bestillingsmændene har i mange